

Så fick Stora Åby kyrka sin Nattvardskanna i nysilver.

Våren 1889 kände min farmorsfar rusthållaren Jonas Jönsson i Stenkilsby, att han ville göra något speciellt för Stora Åby kyrka där han var kyrkvård. Det lär han ha varit i 49 år.

I brev till sin svåger Anders Berg -far till Fridtjuv Berg – som nu hunnit bosätta sig med sin familj i Stockholm skriver han:

Stenkilsby, den 25 april 1889

Kära Svåger A. Berg med de sina

Af en särskild orsak ämnar jag att skrifva några ord, jag har just inga nyheter att berätta, men jag kommer nog och besvär.

Hvad jag skrifver för är, att jag ville bedja dig vara god och uträtta ett ärende åt mig och höra efter på någon juvelerare eller guldsmedsbutik hvad det kallas, om der finnes några s.k. Kommunionkannor af nysilver att begagna i stället för glasbuteljer att taga ut vin i på altaret i kyrkan vid nattvardsgång. War god fråga hvad en sådan i vacker form af äkta nysilver som rymmer ¼ kanna eller 1 kanna kostar och torde du sedan underrätta hvad du fått äfven om du anser dom lämpliga och vackra.

Det är således icke meningen att få den pjäs hit requirerad förrän jag fått dessa upplysningar. Fallor det då mig in kommer jag ytterligare med besvär.

(En kommunionkanna är ett ålderdomligt ord för en kanna att ta nattvard i i gemenskap.

Rymdmåttet 1 kanna = ca. 2,5 l.)

Jonas Jönsson hade dessförinnan bett sin måg garvaren Otto W. Larsson att fråga hos guldsmeden i Vadstena efter en kommunionkanna. Där fanns inga men kunde lätt beställas från Stockholm enligt guldsmeden.

Dessa upplysningar Larsson har fått är nu orsaken till att jag tager mig friheten att gå denna genväg. Dessutom vet jag väl att du har bättre förmåga att se och bedöma form, utförande och värde än jag har. Jag önskar få den vacker och i passande storlek ¼ kannas rymd är kanske för liten men gå ej öfver 1 kanna. Jag torde äfven få veta skillnaden i priset. I alla tider så långt någon minnes tillbaka har det icke funnits annat än svarta, fula glasbuteljer att taga ut vin i på altaret vid nattvardsgången här i vår kyrka. Nu har jag varit kyrkovård så länge, så jag ville göra ett utbyte innan jag afträder

I brev den 22 maj tackar Jonas Jönsson för svar han fått från Anders Berg och talar samtidigt om att dottern Alma beslutat sig för att resa till Stockholm. Ett besök för Alma hos familjen Berg passade emellertid ej vid denna tidpunkt.

Jonas Jönsson skriver därför igen den 28 maj 1889.

Jag kommer nu emellertid åter med mitt ärende och vill vänligen anhålla att du är god och köper in och hitsänder den omskrifna Kommunionkannan och till den storlek som jag förut skrifvit om. Jag skickar nu den uppgifna och i priskuranten antecknade summan etthundra fem kronor.

Jag känner icke på hvilken väg som är lämpligast hitsända kannan antingen den skall gå järnvägen eller med någon ångare som lägger intill vid Hästholmen, var därför god och låt mig i förtid veta på hvilken plats den adresserats att stanna och när den kommer så jag kan möta och mottaga den. Låt mig äfven veta hvad frakten kommer att kosta, så jag får betala den. Jag önskar att få kannan hit till midsommar.

Jonas Jönsson berättar även att man fått brevbärare som går onsdagar och lördagar "och här förbi kl. 2 e.m.

Stenkilsby den 5 juni 1889

Kära Svåger A. Berg

För brefvet af den 31 nästlidna maj som jag bekommit, äfvensom för de hafvda besvären jag förorsakat, får jag på det hjertligaste tacka.

Nu är kannan lyckligt hitkommen. Då vi öppnade lådan, mottogo vi med glädje hvad hon tagit i sitt förvar. Kannan är utmärkt vacker för sitt ändamål i passande form utstyrd och ordnad.

Midsommardagen blir det troligen nattvardsgång såväl för barnen som läst fram sig som öfriga som låta anteckna sig och då skall jag väl visa kannan på altaret, hvad dom då kan få. Jag tror nog att det ej blir så lite folk i kyrkan, då annars är det bra glest nu för tiden både i kyrkan och vid nattvardsbordet.

Stenkilsby den 2 juli 1889

Kära Svåger A. Berg

För ånyo ankommet bref, daterat Stockholm, Ångbåten Strömma Kanalgratan den 20 juni får jag aflägga min tacksamhet, äfven så hvad du ytterligare haft besvär med att anskaffa och skicka, som samtidigt med skrifvelsen hit ankom.

Midsommardagen lemnade jag Kommunionkannan. Såväl prosten som några andra församlingsbor var inne i sakristian då jag dom ovetande framsatte den med uttryck att jag lemnar den till Kyrkan om församlingen vill mottaga den. Denna oväntade gåfvan som de yttrade sig, mottogo de med stor tacksamhet och prisade den för sitt ändamål såväl valda utstyrseln å densamma.

Det var stor nattvardsgång då, men jag såg att kannan är fullt tillräcklig.

Så stora samlingar omkring Nattvardsbordet blir det aldrig numera såsom förr, det är så många nu som i så fall skiljer sig från statskyrkan.

Kära hälsningar från oss till Eder alla genom
Sanne Vännen
J. Jönsson

Med denna gåva till Stora Åby kyrka kunde Jonas Jönsson glädja sig åt att "de fula, gamla svarta glasflaskorna ej behövde användas längre.

Lund och Stenkilsby den 28 september 2007

Margareta Stenkil

Detta skrivet med anledning av att Stora Åby kyrka firar 250 år den 7 oktober 2007